

a gyermek akkor menjen iskolába, amikor neki tetszik s akkor csatangolhasson a réteken, erdőkön, amikor erre túlradó életerejé ösztönzi? Nem kell-e éppen ezeket a túlradó életerőket mérsékelni és helyes irányba terelni? Ki tegye ezt, ha az iskola nem teheti s a szülő nem ér rá vagy nem ért hozzá? Nagy érdekek forognak itt kockán s én inkább állok a hibáiban is kipróbált régi iskola mellé, semhogy kitegyem a gyermekeket az -újítással járó beláthatatlan következményeknek.

Eltes Mátyás.

Else Croner: *Die Psyche der weiblichen Jugend*, Langensalza, 1926. 80 l. Ara 1.65 RM.

Ez a tömör összefoglalásban a finom megfigyeléseknek egész tömegét tartalmazó füzet immár harmadik kiadásban jelent meg és igazán megérdemli, hogy e helyen felhívjuk reá a figyelmet. A szerző a dolog mélyébe hatol, midőn feltárja előttünk a fejlődő leánylélek rejtélyét és kiemeli, hogy a leánynak a pubertással járó fejlődését elsősorban lelki krízisnek kell felfogni. Igen tanulságos és első e nemű kísérlet a fiatal leány főtípusainak a megkülönböztetése. Ezek szerinte: az anyai, az erotikus, a romantikus, a józan és az intellektuális típus. Egy függelékben kietrjeszkedik az alsóbb néprétegekből származó leányok pszichéjének a jellemzésére is, pl. a szolgáló leányok körében is több típust vesz föl (pl. a hivatását szerető, a sárkány, a csavargó, a közömbös típust stb.). Megállapításai itt is mind talpraesettek és finom pszichológiai érzékről tanuskodnak. A legterjedelmesebb fejezet az egyéniség problémájával foglalkozik. Ebben is, mint a többiben, folytonos párhuzamokat von a nő és a férfi eltérő lelkisége közt. Majd vázolja azokat a problémákat, melyek a fiatal leányt közvetlenül érintik: amilyenek a vallás; barátság, szerelem és művészet. De a leány társadalmi lény is. A szerző tehát nem feledkezik meg a leánynak a házban, családban, iskolában, a hivatás körében való szerepéről, sőt az államhoz való viszonyáról sem. Nagyon érdekes megfigyelése, hogy az internátusi nevelés jobb hatással van a fiúra, mint a leányra, mert az utóbbiban erősebb a hajlam az otthon iránt. Amennyiben ez nincsen meg a leányban, úgy ez többnyire a szülők hibája. A leányok iskolai viselkedésére vonatkozólag megemlíti, hogy nem a szaktudás imponál nekik a tanárban, általában riktán egyes meghatározható előnyök, hanem többnyire a személyiség összbenyomása. Felállítja a leányiskolai tanár következő tízparancsolatát: 1. Keltse lelkesedést a magad személyisége iránt. 2. Ne engedj, hogy a pajtáskodó mozzanatot győzzön a tekintélyen. 3. Törekezzél gondos külsőre. 4. Fejezd ki magad mindig szabatosan. 5. Iróniát csak a legritkább esetben alkalmazj. 6. Légy mindig érdekes. 7. Minél elvontabb a szakod, annál vonzóbb legyen az előadásod. 8. Ne engedj, hogy akár nevetés, akár sírás által kiközzentessenek az egyensúlyodból. 9. Légy tapintatos. 10. Magányügyeiddel ne hozakodjál elő.

Az utolsó fejezetben szerzőnk kísérletet tesz a lelki fejlődés törvényeinek megállapítására. Az egész művecskén végig a szerző nem marad meg a pszichológiai analízis terén, hanem fölemelkedik akárhányszor az etika régióiba

is, midőn fölállítja az igazi női lélek ideálját. Épp olyan természetes, hogy a kitűnő pszichológiai fejtegetések kapcsán bő utasításokat ad arra nézve, miképp kell a leányok lelkét kezelni, illetőleg a különböző típusú leányokkal bánni.

A tartalmas könyvecske, mely a kiváló Sprangertől kapott indításokat, szülőknak és leányokat oktató pedagógusoknak értékes útmutatója lehet.

Szelényi Ödön.

Új magyar könyvek és füzetek.

Az elszakított magyarság közoktatásügye. Írták: *Barabás Endre, Berkes József, Csuppay Lajos, Jancsó Benedek, Kornis Gyula, Pechány Adolf*. Szerkesztette és bevezetéssel ellátta *Kornis Gyula*. Bp., 1927. A Magyar Paedagógiai Társaság kiadása. (N. 8-r., IV + 230 l.) — Ára 6 P.

Az Országos Ág. Hitv. Ev. Tanáregyesület XI. Évkönyve az 1925—26. és 1926—27. évekre. Szerkesztette: *Dr. Szelényi Ödön* titkár. Mezőtúr, 1926. Borbély-ny. (N. 8-r., 42 l.)

Öreg diák visszanez. Szerkeszti: *Dr. György Lajos*. Kiadják a kolozsvári róm. kath. főgimnázium öreg diákjai. Cluj-Kolozsvár, 1926. Minerva-Rt. (8-r., 186 l.) — Ára 6 P. (Budapesten a Studium bizománya.)

Barankay Lajos dr.: A nemzeti közszellem pedagógiája. A nemzetethikai nevelés megszervezése a világháború és forradalmak tanulságai alapján. A Magyar Tudományos Akadémia által a Halmos-díjjal jutalmazott pályamunka. Bp. (1927.) A Szent István-Társ. bizománya. (N. 8-r., 296 l.) — Ára 10 P.

Bene Lajos: Az ismeretterjesztő előadások lélektana, módszere és eszközei. Előszóval ellátta: *Bodó János*. (A Falu Könyvtára. Szerkeszti: *Dr. Bodor Antal*. — 32. szám.) Bp., 1926. Kiadja a Falu Orsz. Földmíves-Szövetség. (N. 8-r., 47 l.)

Dr. Erdey Ferenc: Új utak erkölestánításunk rendszerében. Kritikai tanulmány. Kalocsa, 1926. Árpád-Rt. kny. (N. 8-r., 68 l.)

Dr. Fodor Ferenc: A magyar elemi népiskolai földrajzi oktatás. (Népiszkolai Egységes Vezérkönyvek. Szerkesztik: *Kőrösi Henrik* és *Quint József*. — 2.) Bp., 1926. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (N. 8-r., 105 l.) — Ára 4 P.

Dr. Petri Pál: Az óvóképzés reformja. (Különlenyomat a Néptanítók Lapjának 1926. évi 43—46. számából.) Bp., 1926. Kir. Magy. Egyet. Nyomda. (K. 8-r., 38 l.)

Quint József: A személyi lap. (Különlenyomat a Néptanítók Lapjának 1926. évi 47—48. számából. — Pedagógiai dolgozatok tanítójelöltek és tanítók részére. Szerkeszti: *Quint József*. — 1.) Bp., 1926. Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. (K. 8-r., 19 l.)